

[Lannung.]

og deres kontering; jeg tænker specielt på den passus i tillægsbetænkningen, hvori det hedder:

„De forannævnte merudgifter er det hensigten at søge bevilget ud over det aftalte forsvarsbudget, idet det dog skønnes muligt delvis at afholde disse udgifter inden for det aftalte budget i finansåret 1960-61.“

Dette vil jo altså i praksis sige, at udgifterne til lønforhøjelser og flere rejser i finansåret 1960-61 afholdes, i det omfang det er muligt, inden for det aftalte budget. Jeg er på den anden side helt enig i, at merudgifterne i øvrigt bevilges ud over det aftalte forsvarsbudget.

Da der har været et par urigtige meddelelser i et bestemt pressebureaus udsendelser, vil jeg blot for god ordens skyld understrege, at dette har været mit standpunkt lige fra første færd under arbejdet med redaktionen af tillægsbetænkningen. Jeg ser meget gerne, at lønforhøjelserne og nyordningen med flere rejser træder i kraft, så snart det overhovedet er muligt, og jeg håber, at det i hvert fald vil kunne ske senest pr. 1. maj d. å.

Vi er som nævnt flere, der har været inde på tanken om, at der burde findes udvej for at sørge for de værnepligtiges tøjvask. Det er oplyst, at den tekniske side af denne sag er ret kompliceret, og at forsvarsministeren lader foretage nærmere undersøgelser, bl. a. i anledning af, at der allerede finder megen vask sted i forvejen ved forsvaret. Jeg vil gerne understrege, at det er vort standpunkt, at denne adgang til tøjvask bør tilvejebringes, så snart som det overhovedet er muligt.

Vi har allerede i udvalget tilkendegivet vort standpunkt i så henseende. Jeg går ud fra som en fuldkommen selvfølge, at de forbedringer med hensyn til aflønning, bilrejser m. v., der indrømmes de værnepligtige, også bør komme de værnepligtige til gode, der anvendes til civilt arbejde. Jeg ville være taknemlig for, hvis rette vedkommende, specielt den højtærede indenrigsminister, ville bekræfte dette.

Jeg har med nogen bekymring set bladmeddelelser om, at 64 pct. af forsvarets hvervede menige, matherne, ikke vil fortsætte, når deres første kontrakt er udløbet.

Jeg har tidligere rørt ved dette spørgsmål her i tinget. Det er jo oplagt, at et sådant resultat kan i givet fald hverken forsvaret eller de pågældende mather eller samfundet være tjent med. Det vil betyde, at den dyre uddannelse delvis er spildt, og det vil også let betyde, at den daglige arbejdslyst og interesse vil lide herunder.

Som grunde til mathernes utilfredshed nævnes, at de „ikke regnes for noget“ og for så vidt er dårligt placeret i offentlighedens bevidsthed, og at de i det hele taget bliver „holdt nede“, og der nævnes en række andre forhold, der vel hver især ikke er af afgørende betydning, men sammenlagt fører til det negative resultat. Der nævnes ikke mindst det forhold, jeg tidligere har fremdraget her i tinget, at de ofte ikke anvendes til passende kvalificeret arbejde, men f. eks. til messetjeneste, rengøring o. lign.; det skal navnlig gælde inden for hæren og flåden, i modsætning til flyvevåbnet, hvor man bedre har forstået at benytte matherne rigtigt. Det er altsammen af stor, og jeg kan godt sige tankevækkende betydning på et tidspunkt, hvor vi står over for at skulle skaffe mange tusinde nye frivillige, 4 000 alene for hærens vedkommende, for at nå ned på en 12 måneders tjenestetid. Jeg går ud fra, at alle rette vedkommende, og ikke mindst hærens personeludvalg, vil drage den lære og de konsekvenser, der kan og bør drages heraf, og jeg vil være taknemlig for en bekræftelse heraf fra den højtærede forsvarsministers side.

Samtidig med at jeg med stor glæde hilser den forbedring af de unge værnepligtiges vilkår, der nu sker, vil jeg gerne på linje med, hvad jeg før har sagt, fremhæve, at vi i det hele i det radikale venstre lægger megen vægt på den behandling, de unge værnepligtige får. Den tid, hvor de unge soldater behandlede som mere eller mindre mindreværdige og ikke som borgere, der yder deres land deres tjeneste, bør forlængst være en saga blott alle vegne. Vi lever jo da også i menneskerettighedernes tidsalder. Somme tider har man haft det indtryk, at der var vel mange straffesager, og at det kunne tyde noget på, at der var visse ting, der burde rettes; det vil forhåbentlig hjælpe, når den lange tjenestetid nedsættes. Selvfølgelig skal der være disciplin, men målet må være at skabe den bedst mulige at-